

ВІДГУК

на творчий мистецький проєкт

Тарновецького Ігоря Івановича

«НОВИЙ АКУСТИЧНИЙ ПРОСТІР ГІТАРНОГО МУЗИКУВАННЯ»,

представлений на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю

025 «Музичне мистецтво»,

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Рушійні сили сучасного когнітивного пошуку актуалізують все більший об'єм явищ і феноменів музичного мистецтва, поступово розкриваючи багатовимірність філософсько-естетичних, змістовних, історичних, теоретико-методологічних, міждисциплінарних дискурсів їх дослідження. Особливо цікавим та результативним виявляється звернення до відносно нових та маловивчених сфер гітарного виконавства. І це не є дивним фактом, бо масштаб змін, які відбулись у мистецтві гри на класичній гітарі минулого століття виявився грандіозним у порівнянні з будь-якими іншими історичними епохами становлення й побутування цього розповсюдженого інструмента. Процес стрімкого розвитку позначив рух до академізації всіх мистецьких напрямів – виконавської, композиторської творчості, педагогічної, наукової, організаційної діяльності, що обумовило акумулювання традицій та впровадження інноваційних технологій в питаннях органології, техніки та технології гри, методів викладання, пропагування сольного, ансамблевого музикування, створення виконавських шкіл, творчих спільнот, товариств та об'єднань, підготовку й реалізацію чисельних фестивалів, конкурсів, концертних творчих проєктів тощо.

Широка палітра існуючих на сьогодні надбань передбачає уявлення багатьох взаємопов'язаних факторів, головними й найактивнішими з яких залишаються феномени композиторської та виконавської творчості. Статус мистецтва як академічного залежить, насамперед, від сталої та успішної

реалізації цих двох «живильних джерел». Тому для ефективного аналізу здобутків та перспектив подальшого розвитку мистецтва гри на класичній гітарі завжди будуть поставати нагальні питання створення й розширення професійного високохудожнього академічного репертуару, осмислення ролі і значення національних витоків, символів та інтенцій творчості, їх оригінальність та впізнаваність в умовах дії світових соціокультурних й музично-естетичних трендів та парадигм останніх десятиліть. Тому запропонована тема творчого мистецького проєкту Ігоря Тарновецького «Новий акустичний простір гітарного музикування» виглядає як доволі актуальна спроба окреслити оригінальний погляд, осмислити черговий горизонт великих загальних феноменів під назвами «гітара» та «гітарне мистецтво».

Структура наукового обґрунтування виявляє традиційні риси подібних робіт і складається з трьох основних розділів, в яких логічно і послідовно розкривається заявлена проблематика дослідження. У Першому розділі «Методологія дослідження нового акустичного простору гітарного музикування» увагу зосереджено на концептуалізації головних ідей роботи та формуванні аналітичного інструментарію, здатного оновити та розширити погляд на типові історичні процеси, в яких традиційно репрезентуються і оцінюються важливі для еволюційного руху події, явища, постаті. Тут автор висуває низку оригінальних рішень, тлумачень та підходів – фактично концептів, які забезпечують нове осмислення загальновідомих речей. Концептуалізація нового акустичного простору в гітарній практиці, репрезентована в рецензованій роботі, є цілком оригінальним та ефективним рішенням, але при спробі провести феноменологічну ідеацію на більш масштабних рівнях абстракцій та узагальнень вже не виглядає принципово виключним. Вона перегукується з подібними творчими пошуками митців в царині академічного вокально-інструментального виконавства останніх десятиліть, вписуючи естетику старовинних практик, авангарду,

постмодерну, навіть метамодерну в сучасний простір музикування, осмислюючи його мозаїчність, еклектичність, дифузію стилів, жанрів, епох.

У другому розділі «Відкритість нового акустичного простору: розмаїття звукообразу гітари у виконавському та композиторському вимірах» на прикладі філософсько-естетичних та аналітичних розвідок старовинної лютневої («Канаріо» Джованні Джироламо Капсбергера) та сучасної гітарної («Сон Козерога» Роланда Дьєнса) музики здійснюється спроба узагальнити, архетипізувати різні підходи до способу, манери, місця музикування, усвідомити конкатенацію творчих рефлексій щодо врахування принципів історично інформованого виконавства та вільного постмодерного тлумачення – з відтінком шани до традицій або грайливої іронії.

Специфіка виконавської діяльності автора роботи – виконавця на гітарі та теорбі – також відіграє суттєву роль у формуванні аналітичного середовища третього розділу «Перетин традицій та новацій гітарного музикування в українській музичній культурі сучасності». Продовжуючи осмислення сучасного гітарного акустичного простору, Ігор Іванович Тарновецький на прикладі опусів українських композиторів Євгена Петриченка та Валентина Задоянова демонструє поєднання різних підходів до трактування жанрово-стильової сфери старовинної музики – від прямих алюзій, мелодико-гармонічних й ладових канонів до використання сучасного мовного словника та вільного оперування жанровими моделями, іменами та композиційно-драматургічною логікою побудови.

У Висновках стисло і достатньо переконливо наведені усі головні ідеї та завдання, які отримали обґрунтування в основній частині роботи. Щодо технічного оформлення. В цілому воно виконано на достатньо якісному рівні. В тексті присутні поодинокі помилки, незначна кількість дрібних описок, неточностей або повторів слів. У той же час додатки виглядають достатньо інформативними, з посиланням на записи концертів в рамках реалізації мистецького проєкту, відомостями про здійснені науково-творчі апробації матеріалів представленого обґрунтування.

Знайомство з наданим дослідженням поруч із беззаперечно оригінальними та цікавими роздумами автора традиційно для наукової полеміки виявляє й дискусійні ідеї, розв'язання яких має з'ясувати та зміцнити теоретичний базис роботи. Отже, пропонуються для обговорення наступні питання:

- 1) враховуючи визначений історичний проміжок наданого дослідження, які подібності та відмінності Ви би виокремили, порівнюючи акустичний звуковий простір гітарного музикування розглянутої доби й попереднього п'ятдесятиріччя (умовно середини – кінця XX століття)? Чи багато спільного, і в чому, на Ваш погляд, принципова несхожість?
- 2) концертні програми творчого мистецького проєкту демонструють Вашу схильність до насамперед європейського академічного репертуару. Є й «Гранд сарабанда» Лео Брауера, але цей твір у загальній концепції виглядає скоріш виключенням та апелює до композиторських алюзій знов-таки на старовинну барокову традицію. А яку роль тоді відіграють загальновідомі латиноамериканські гітарні твори (А.Барріоса, Е.Вілла-Лобоса та ін.) у функціонуванні сучасного гітарного простору?

Стосовно практики дотримання принципів академічної доброчесності. У роботі всі запозичення, цитування, згадки думок, концепцій, тверджень інших вчених та дослідників мають відповідне оформлення й посилання на першоджерела, представлені у списку використаної літератури. Структура та обсяг роботи відповідає сучасним вимогам. Анотація у відповідному стислому виді репрезентує основні завдання та надбання роботи. Статті та зазначені апробації змістовно виявляють визначені позиції дослідження.

Сумуючи вищесказане, підкреслимо, що рецензована дисертація постає як актуальна праця, що відрізняється цікавими та оригінальними підходами до вирішення поставлених завдань, суттєвою науковою новизною,

відповідним рівнем володіння академічною стилістикою викладення матеріалу, широким колом опрацьованої сучасної вітчизняної та закордонної спеціалізованої літератури. Надані матеріали можуть стати цінним та ефективним підґрунтям для подальших наукових розвідок в сфері академічної гітарної творчості, а також слугувати цінним підґрунтям у суміжних секторах історії та теорії музичного виконавства, для навчальних курсів та практичної діяльності студентів, викладачів й поціновувачів мистецтва гри на гітарі.

Отже, представлене наукове обґрунтування відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України, що висувуються до науково-творчих робіт відповідного рівня, в належному обсязі розкриваючи теоретичну і аналітичну складову творчого мистецького проєкту **«Новий акустичний простір гітарного музикування»**, а його автор – **Тарновецький Ігор Іванович** – заслуговує на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Доктор мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри теорії та історії
музичного виконавства Національної
музичної академії України
імені П. І. Чайковського

Т. П. Іванніков

Підпис Т. П. Іванніков
Засвідчує: начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П.І. Чайковського